

COOPERATIVA XERACCIÓN

Nerea Conde Seguí

Somos unha cooperativa de traballo asociado promovida por un conxunto de persoas, procedentes de diversos ámbitos da acción social (integración social, mediación social, traballo social e psicología) implicadas no pulo do desenvolvemento comunitario.

Os nosos servizos de intervención sociocomunitaria están dirixidos a entidades, públicas e privadas, e particulares, e fundamentanse en tres piares, a participación cidadá, o feminismo e a mediación.

POR QUE XURDIMOS?

Xeracción non xorde aquí e agora dun xeito casual, nacemos nun contexto social moi concreto que nos empurra á acción e que dende a nosa visión e de xeito moi esquemático trataremos de analizar.

As políticas sociais fracasadas non están conseguindo os seus obxectivos por varios factores:

a) Por unha banda, os recortes que afectan o funcionamento dos servizos,

e

b) Por outra, o modelo asistencialista que seguen estes:

Posto que supón solucións a curto prazo en vez de superar o problema.

Crean unha excesiva dependencia institucional:

- Converten a persoa en suxeito pasivo e deixan de lado o desenvolvemento das súas capacidades e o seu propio potencial;
- Reducen o persoal técnico a meras xestoras de axudas pola falta de recursos para profundar nas posibilidades das persoas.

O problema non se limita á insuficiencia de recursos dispoñibles: hai respostas inadecuadas, falta axilidade, hai ineficacia. A prolongación de situacións de dependencia institucional repercute na convivencia e nas relacións interpersoais en determinados ámbitos locais. Discursos que tratan de lexitimar a postura de rexeitamento, definindo un «nós» que protexer da ameaza dos «outros».

Este feito causa unha espiral de efectos sobre as persoas e as familias que impacta na súas condicións de vida, resiliencia e estratexias para lograr apoios e recursos, e provoca unha maior dependencia (da familia, de institucións públicas, de organizacións sociais, de redes comunitarias de axuda mutua).

Así mesmo, neste contexto, produciuse unha mercantilización de todas as esferas sociais: da sociedade CON mercado, á sociedade DE mercado.

Unha mercantilización das persoas, nas que só importan en tanto son rendibles nunha sociedade capitalista e globalizada onde a honra e o valor social dado a unha persoa, ten unha transcendencia vital na existencia desta, pois o status social permítelle ou négalle o acceso a diferentes bens ou privilexios. Este status social está directamente relacionado co traballo que desempeñan as persoas e co poder adquisitivo destas, atribuíndolles un posicionamento socioeconómico que as clasifica en estruturas sociais que rexeitan a cidadanía que non “encaixa” nesta construción sen, ao mesmo tempo, ofrecerlles a posibilidade de conseguir aquilo que se lles esixe para formar parte da sociedade, co que se produce unha situación de anomia.

Unha mercantilización do terceiro sector, desde a incidencia política á provisión exclusiva de servizos públicos; unha mercantilización do público, na que non se sabe que foi do ben común e unha mercantilización do proxecto social que levou ao enfraquecemento societal.

Estas estruturas sociais establecidas, o xeito de organizarse e articularse e o excesivo individualismo consecuencia destas estruturas, son a causa dos problemas da sociedade.

A sociedade corre un risco maior de segmentación, na que formas de pertenza construídas a partir das diferenzas (étnicas, de nacionalidade, cultura e relixión, identidade, aspiracións de clase e atribucións por xénero) volven configurarse como causas da desigualdade social. Segmentación social que pretende lexitimar a desigualdade, distintos niveis de dereito a acceder a servizos sociais. Segmentación que tenta destruír calquera posibilidade de convivencia.

Claro exemplo desta segmentación é o heteropatriarcado, modelo social imperante que coloca as mulleres nunha situación de subordinación ante o poder dos homes, o que perpetúa o sistema de xerarquías e roles imposto por unha cultura baseada na socialización diferencial, dominada polo xénero masculino hexemónico.

As consecuencias desta cultura patriarcal son moi diversas e afectan o conxunto das mulleres, vítimas dunha situación de discriminación tanto na esfera privada como a pública. Isto denomínase violencia machista e provoca unha eiva evidente entre homes e mulleres en todos os eidos, no contorno laboral, o económico, político, o mediático, o institucional, o sanitario...

QUE PRETENDEMOS?

Dada a conxuntura actual, vemos que nos atopamos no momento idóneo para a reformulación do deseño e a racionalización global do proceso socializador, un deseño dunha socialización dirixida non tanto a “producir”, se non a construír persoas, construír a propia identidade, dende un desenvolvemento persoal que supoña sentirse participe da comunidade da que se forma parte.

Por iso en Xeracción apostamos por construír entre todas a través da participación.

A participación converteuse nun asunto de interese político e social. Os discursos políticos mencionan unha e outra vez as virtudes da participación da cidadanía nos asuntos públicos. Hoxe por hoxe, calquera proceso orientado ao cambio e á mellora das condicións actuais incorpora a participación como un elemento fundamental.

Traballamos a participación como un proceso de implicación, mediante o cal os diferentes actores presentan os problemas e solucións, con metodoloxías e ferramentas que fomentan a creación de espazos de reflexión e diálogo colectivos, encamiñados á construción de coñecemento común para que, no momento en que o proxecto finalice, queden instaladas no territorio unhas capacidades que lle permitan seguir avanzando nese proceso participativo que intenta potenciar e construír, son “outras formas de relacionarse”, outras formas de pensar a realidade e de actuar nela. Esta abordaxe ten en conta o escenario específico onde ten lugar o proceso e as alternativas, nun contexto determinado política, social e economicamente, co obxecto de melloralo.

Non estamos habituados a traballar cun enfoque participativo, trátase de primeiro desaprender para logo aprender a funcionar con outras lóxicas.

Dende Xeracción, abordamos a participación dende a convicción de que as metodoloxías participativas constitúen o mellor camiño para deseñar e implementar calquera proxecto, o que nos leva a entender os procesos de participación dende unha óptica concreta.

Nesta mesma liña a mediación xorde con forza como unha aposta clara pola “democratización” da sociedade, entendida como a capacidade real da cidadanía para corresponsabilizarse na xestión da propia convivencia.

A cultura da mediación non propón simplemente “aliviar causas xudiciais” senón restablecer e fortalecer a rede social mediante mecanismos de participación con responsabilidade no proceso de toma de decisións, aceptando puntos de vista diferentes, evolucionando do paternalismo á autodeterminación responsable.

Un clima de convivencia positiva e a xestión transformadora e participativa dos conflitos xeran unha contorna segura e saudable que debe ir da man do benestar dos seus protagonistas. É máis, a convivencia positiva contribúe á formación integral como persoas e como membros dunha cidadanía responsable, comprometida e solidaria.

Aínda que é certo que esta visión sobre a convivencia cada vez está máis estendida e asumida, tradicionalmente o traballo sobre convivencia centrouse establecer unha disciplina que marca límites e sancións e que busca controlar todas aquelas condutas contrarias ás normas dun modo absolutamente reactivo. O paso cara a un enfoque proactivo e participativo, no que a cidadanía asuma protagonismo e responsabilidades, está a ser lento e, nalgúns casos, aínda é superficial e non conseguiu transformar o modo de percibir, concibir e traballar a convivencia. A difusión e consolidación deste enfoque é todo un reto para construír unha convivencia positiva para o cal a medición supón unha ferramenta imprescindible.

A construción desta convivencia positiva non será posible sen feminismo. Xeracción, ao concretar o seu compromiso coa loita polo empoderamento das mulleres e coa igualdade entre mulleres e homes, busca impulsar a introdución da perspectiva de xénero na acción da Administración e nos espazos e tempos nos que se desenvolve a vida da cidadanía. Dada a situación, ponse de manifesto a necesidade de continuar a traballar co fin de avanzar na vixente vindicación das mulleres, de construír unha sociedade baseada na igualdade, partindo dos compromisos de implementar e apuntalar boas prácticas e corrixir as desigualdades que persisten entre ambos os sexos, articulando as ferramentas necesarias para avanzar cara á igualdade real.

COMO O FACEMOS?

Participación e dinamización comunitaria

A participación converteuse nun asunto de especial interese na axenda pública dos últimos tempos e volveuse unha ferramenta inseparable de calquera asunto público que unha Administración propoña e que queira ter éxito na súa acollida por parte da poboación.

Os procesos participativos afectan de maneira transversal a realidade que nos rodea xerando espazos moi enriquecedores para a implicación da cidadanía. Se ben non é doado a incorporación de espazos e dinámicas de participación nas que prevaleza o benestar colectivo cando na sociedade se promove o individualismo e a competencia.

Entendemos a participación como unha oportunidade de xeración de novas formas de relacionarse, partindo dunha situación e un contexto determinado no cal a poboación pasa a ser a protagonista da vida pública

consolidando hábitos e capacidades que permitan seguir avanzando en novas formas abertas e participadas de construír comunidade.

Dende Xeracción abordamos a participación dende o convencemento de implicar os diferentes axentes sociais na diagnose das problemáticas e na busca das solucións de maneira consensuada e participada. Para iso empregamos metodoloxías e ferramentas que fomentan e xeran espazos de reflexión e diálogos colectivos, encamiñados á construción de coñecemento en común.

Ante a demanda dunha inquietude ou problemática que hai que resolver non se desenvolve polo tanto unha solución normativizada para todos os casos, contase coa intervención no territorio e a posta en valor dos recursos existentes nel, de xeito que chegamos a unha intervención nacida por e para a comunidade que a precisa.

Servizos:

- **Deseño, execución e acompañamento de proxectos participativos:** traballamos para facilitar no deseño de proxectos sociais e de procesos participativos que impulse, xa.
- **Dinamización comunitaria:** asesoramento, deseño e execución de plans programas e proxectos de dinamización comunitaria mediante a implementación de metodoloxías participativas, establecendo estratexias de comunicación e difusión nos diferentes proxectos e actuacións comunitarias impulsando o desenvolvemento do tecido asociativo.
- **Orzamentos participativos:** instrumento político-pedagóxico para a construción dunha democracia real dentro das administracións públicas. O seu carácter transectorial permite quebrar a segmentación dos diversos actores, e ten como principal obxectivo a formulación de políticas participativas.
- **Promoción da convivencia e a participación social:** traballamos a prol dunha cidadanía activa e responsable, impulsando espazos populares de encontro veciñal.

Consultoría de xénero

Xeracción, para concretar o seu compromiso coa loita polo empoderamento das mulleres e coa igualdade entre mulleres e homes, busca impulsar a introdución da perspectiva de xénero na acción da Administración e nos espazos e tempos nos que se desenvolve a vida da cidadanía.

Dada a situación actual, ponse de manifesto a necesidade de continuar traballando para avanzar na máis que vixente vindicación das mulleres, de construír unha sociedade baseada na igualdade, partindo dos compromisos de

implementar e apuntalar boas prácticas, articulando as ferramentas necesarias para avanzar cara á igualdade real.

A nosa actuación estará dirixida cara á consecución dunha forma de vivir a cidadanía que incorpore a perspectiva de xénero na súa totalidade, a través da:

- Elaboración e avaliación de plans de igualdade de oportunidades.
- Asesoramento para a aplicación da perspectiva de xénero.
- Sensibilización e formación.

Mediación

Neste contexto, vemos a mediación como unha aposta clara pola “democratización” da sociedade, entendida como a capacidade real da cidadanía para corresponsabilizarse na xestión da propia convivencia.

Un clima de convivencia positiva e a xestión transformadora e participativa dos conflitos xeran unha contorna segura e saudable que debe ir da man do benestar dos seus protagonistas. É máis, a convivencia positiva contribúe á formación integral como persoas e como membros dunha cidadanía responsable, comprometida e solidaria.

Aínda que é certo que esta visión sobre a convivencia cada vez está máis estendida e asumida, tradicionalmente o traballo sobre convivencia centrouse en establecer unha disciplina que marca límites e sancións e que busca controlar todas aquelas condutas contrarias ás normas dun modo absolutamente reactivo. O paso cara a un enfoque proactivo e participativo, no que a cidadanía asuma protagonismo e responsabilidades, está a ser lento e, nalgúns casos, aínda é superficial e non conseguiu transformar o modo de percibir, concibir e traballar a convivencia. A difusión e consolidación deste enfoque é todo un reto para construír unha convivencia positiva para o cal a mediación supón unha ferramenta imprescindible.

Buscamos promover e difundir a cultura da mediación a través de:

- Accións formativas.
- Posta en marcha de servizos de mediación nos diferentes eidos (familiar, escolar, comunitaria, empresarial...).
- Realización de mediacións para a xestión de conflitos puntuais.

Atención e orientación psicolóxica individual e grupal

Este servizo ten o fin de fomentar o benestar e o crecemento persoal nas diversas etapas vitais.

Somos conscientes de que a realidade social da comunidade está a afectar o desenvolvemento funcional dos cidadáns, posto que a crise produce sentimentos negativos como tristeza, desesperanza, frustración, ira, egoísmo e illamento. Ante estas necesidades cómpre ter un apoio que axude a identificar e xestionar as dificultades da vida diaria e os recursos dispoñibles para mellorar o propio desenvolvemento.

Servizos:

- Atención directa a persoas, familias e grupos en situacións de vulnerabilidade e dificultade social:
  - Promover xunto á persoa o cambio necesario no pensamento, sentimentos e comportamento para resolver as situacións que lle produzan malestar e sufrimento e interfiran no seu desenvolvemento diario (perda da autoestima, sentimentos de desamparo, desesperanza e incompetencia).
  - Diminuír e controlar ese malestar que pode derivar en ansiedade, depresión, conflitos relacionais, dificultades de comunicación, illamento, impulsividade, ira e violencia, soidade, condutas destrutivas.
  - Desenvolver as habilidades necesarias para favorecer o cambio que permita o logro de obxectivos persoais e afrontar dunha forma máis eficiente futuras situación de dificultade.
  - Acompañar e dar apoio psicolóxico a persoas e grupos no afrontamento de problemas ou en situacións vitais críticas/delicadas.
  - Axudar as persoas (neno, xente nova, adulto) para superar problemas emocionais, de relación e de comportamento mediante o acompañamento e análise da situación persoal, dos recursos que posúe e que ten ao seu alcance, dos intereses, motivacións e emocións, para acadar outras actuacións que conduzan á resolución do problema mediante a aprendizaxe e a mellora das capacidades.
- Intervención individual: atención centrada na persoa, na súa autonomía e crecemento persoal.
- Intervención grupal: atención centrada na axuda mutua e no adestramento de habilidades. Escola de nais e pais (dinámicas familiares, adicción ás novas tecnoloxías, acoso escolar, violencia de xénero e filioparental, condutas de risco: sexting, abuso de substancias, trastornos da alimentación). Mediación. Grupos de encontro.

- Programas de prevención e sensibilización: dirixidos á poboación en xeral.

Accións formativas e obradoiros: dirixidas a institucións públicas e privadas, organizacións sociais e educativas, e de distintas temáticas: xestión emocional, resolución de conflitos, estimulación cognitiva, aprendizaxe de competencias.

Políticas sociais

O aumento da inseguridade ou precariedade económica e a vulnerabilidade social, aumenta o número de persoas que acoden aos servizos públicos, mentres que se reducen os recursos, pero como xa vimos o problema non se limita a esta insuficiencia: hai respostas inadecuadas, falta axilidade, hai ineficacia.

Por isto levamos a cabo a planificación e posta en marcha de servizos de intervención social, a iniciativa propia ou a partir da demanda dunha entidade ou colectivo cunha inquietude ou problemática que hai que resolver. Trabállase cos diferentes axentes implicados de maneira tal que se chegue a unha “resposta colectiva”.

Servizos:

- Planificación e posta en marcha de servizos de intervención social, dirixidas a entidades públicas e privadas: trátase de xestionar o servizo coa maior eficiencia posible, a partir do aspecto organizativo e utilizar unha metodoloxía integral, participativa e igualitaria na nosa intervención, elaborar colectivamente a planificación estratéxica, contar con todos os axentes implicados e poñer en valor a intelixencia colectiva, de xeito que toda a comunidade se sinta partícipe e motivada.
- Peritaxe social para procesos xudiciais. A función principal da peritaxe social é a intervención nos procesos xudiciais de traballadores/as sociais na Administración de xustiza a través da diagnose, coa finalidade última de emitir un informe, que se cingirá a dar resposta á petición das partes. Polo tanto o obxectivo fundamental da intervención é a avaliación da situación. A xustiza social é hoxe un valor un tanto deostado e que precisa ser arroupado con criterios de humanidade, polo tanto o noso labor a través do informe pericial é fundamental xa que é a forma na que as persoas poden participar no seu propio proceso, achegando unha visión persoal, concreta, irrepetible, única, que non atende so á xurisprudencia máis legalista, se non a razóns humanas.

ONDE NOS PODES ATOPAR

Se queres poñerte en contacto con nós, podes localizarnos no noso local, sito na rúa Moratín 2, 32005, Ourense.

Se precisas máis información entra na nosa web: www.xeraccion.com

Se queres resolver calquera cuestión, tamén podes contactar por correo electrónico en info@xeraccion.com ou no nosos teléfonos 988613822 e 698131032

